

Acțiunea Catolică

și

Ortodoxia Activă.

CAP. II.

Ortodoxia Activă.

Puțin aluat toată frământătura o dospesțe (I. Cor. 5 v. 6). Precum iudeii înainte de sărbătoarea pascală scoteau orice aluat din case ca să mănânce numai nedospit, așa creștinii trebuie să fie o frământătură nouă nedospită, adică scutită de păcat. Ori, a fi scutit de păcat, în sens creștin (numai Dumnezeu e fără păcat) înseamnă a te apropia de personalitatea creștină.

Biserica ortodoxă încă are nevoie de caractere integre, de oameni nefricoși, plini de convingeri, iar nu nehotărâți și îndoelnici, egoiști și sceptici. Simțul de ordine și disciplină neînfrântă, principii solide, iubirea de autoritate, perseverența, spiritul de acțiune și solidaritate ne trebuiesc pe seama credincioșilor și atunci nu-i putem lăsa pe credincioși izolați, ci trebuie să-i organizăm în diferite asociații, căci personalitățile proeminente vor avea o mare înrăurire asupra organismului, a societății, a reuniunii din care fac parte.

Este o curată nepăsare să vezi cum diferite societăți, organizări mult sau mai puțin secrete, recrutează aderenți dintre muncitori și intelectuali, cari deaminteri ar fi ortodocși, dar făcând parte din acele organizări, ajung în conflict cu convingerile lor religioase.

Nouă ne trebuie creștini, cari să recunoască adevărul că nu biserica are nevoie de ei ci ei au nevoie de Biserică și că existența Bisericii este justificată chiar dacă ar avea numai un credincios.¹⁾

Și la noi în biserică avem nevoie de părinți, cari pe lângă îngrijirile vremelnice de copiii lor, dau și pilde acestora cu fapta și cuvântul, ca să cimenteze principiile morale și sfînșitoare aduse de copii din școală și biserică. Și noi avem nevoie de deputați, cari la legiferarea legilor să aibe în vedere principiile creștin-sociale, avem nevoie de oameni, cari să exopereze ordonanțe menite a apăra tineretul de decăderea morală; avem nevoie de redactori ortodocși, cari să apere binele și adevărul. Ne trebuie oameni învățați, cari să coboare în popor și prin conferințe să-l lumineze că nu știința, ci neștiința este vrăjmașul credinței. Avem nevoie de reuniuni ale tineretului, calfelor și muncitorilor, pătrunse fiind de zel pastoral, și ale căror membri se supun ierarhiei bisericicești, care îi va îndruma spre bine. Muncitorii creștini trebuiesc organizați, ca apoi ei la rândul lor să poată acționa acolo, unde munca preotului, prea mult ocupat, nu ajunge, salvând familiile expuse imoralității și mizeriei.

Dacă Sf. Pavel la Galateni cap 6 zice: „Purtați sarcina unul altuia,” de sigur că și noi avem nevoie de creștini, cari să înfăptuiască principiul acesta, creștini, cari să-și dea seama că biserica trebuie apărată nu numai de preot, ci de toți creștinii. De câte ori nu am accentuat că mulți așteaptă minuni dela statutul de organizare a Bisericii noastre. Acest statut se ocupă de cadrele organizației, nu de sufletul propriu zis al vieții creștine. Totuși chiar statutul acesta prevede înființarea de comitete misionare, cum s'au înființat în eparhia Aradului, comitete pentru înfrumusețarea bisericii etc.

Avem apoi nevoie și de organizații pentru fete și femei. Fără aceste organizații ne va lipsi mult din duhul înfrățirii. Apostolul Pavel recomandă în scrisorile sale persoanele, cari au colaborat: ele erau femei. Citiți cap. 16

¹⁾ Cremera: op. cit. p. 85.

din epistola către Romani și acolo vești cili numele soriei Fivi (vers 1), Prischila, împreună lucrătoare cu Pavel în Hristos (v. 3), Trifena și Trifosa etc.

1. Organizarea tineretului.

Neapărat trebuie deci să se înceapă la noi organizarea diferitelor reuniuni de bărbați și femei, de tineri și fete.

În mitropolia Transilvaniei avem societățile Sf. Gheorghe pentru organizarea tineretului de ambe sexe dela 15—24 ani.

Membri acestei societăți se perfecționează în viața religioasă-morală și culturală prin folosirea de mijloacele mântuirii, împărtășirea cu Sf. taine, citirea Sf. scripturi, cursuri de catehizare, conferințe religioase, cărți și gazete bune, acțiuni filantropice etc.

Tineretul trebuie organizat peste cadrele parohiale, pe întreaga patriarhie. Așa este la calolici, la protestanți, așa fac bapțiștii dela noi, cari au o uniune a Tineretului și o revistă specială (Glasul T. Bapți) pentru tineret. Până și studenții bapțiști au uniunea lor cu 100 membri.

O întrebare se impune aici și anume.

De ce *intelectualii uniți (greco-catolici sunt fanatici?*

Răspunsul este simplu: fiindcă așa li-s'a făcut educația religioasă. Li vezi solidari, activi în tot locul, fiindcă au organizații în cari practică convingerile lor religioase. Fiindcă ei primesc o catehizație temeinică și deja pe băncile școlii sunt organizați în reuniuni mariane, și alte reuniuni. Cea dintâi reuniune mariană s'a înființat în anul 1563 între elevii colegiului iesuit din Roma de profesorul belgian Leunis.¹⁾

În toată lumea sunt aproape 50.000 (cinci zeci mii) reuniuni mariane și uniții din Ardeal încă au înființat, încă în 1903, cea dintâi reuniune mariană în Cluj.²⁾ În episcopia unită a Orăzii sunt 10 reuniuni de acestea, între cari la licee și alte școli. Reuniunile acestea fiind la realizarea scopului lor pe trei căi: a) cultul special al Fecioarei Maria.

1. *La cultul special al Preacuratei* se pot reduce întrunirile săptămânale ale Reuniunii (de a se ținea neamănat în toată Sâmbăta ori Duminica), cu programul lor simplu, adică un „Cade-se cu adevărat” sau altă cântare Mariană, ca deschidere; o alocuție scurtă, de-

spre Preacurata, despre virtuțile și frumuseța ei etc.); citire din o carte de pietate și foloșitoare (posibil sinaxarul cu viața vreunui sfânt); rugăciuni pentru diferite scopuri către Isus și Preacurata. (Aici se poate intercala o odă sau două din Paraclis, sau Acatist, sau Rozarul) și, în fine, un imn marian cunoscut tuturor membrilor.

Participarea la aceste „reuniuni” săptămânale este absolut obligatorie și absențele se pedepsesc cu amendă conform statutelor. Tot la cultul special al Preacuratei se ține Paraclisul din prima Duminică a fiecărei luni și Acatistul la sărbătorile Fecioarei (Tăutu. p. 51—52). b) *Desăvârșirea personală* sau perfecționarea și îndreptarea caracterului după principiile religiei creștine; cum sunt: practicarea continuă, zilnică, a tuturor virtuților creștinești (indeosebi umilința, modestia, dreptatea, iubirea de adevăr etc.), posturile, învingerea patimilor mâniei, beției și a poftelor îngânduite etc.

Dar mai cu efect se poate lucra pentru realizarea acestui ideal marian prin așa numitele „lozinci”. Președintele la fiecare întrunire săptămânală anunță ce virtuți au să practice membri în mod deosebit în cursul săptămânii viitoare, de ex. să nu minșim, să fim drești, să fim afabili, să fim umiliți, să fim modești, să ne rugăm pentru cei din purgator, pentru cei rălăciți etc., etc., iar membri se vor nizuți zi de zi să înfăptuiască lozinca, despre ce se vor examina în toată seara, la culcare, prin examinarea generală a conștiinței, iar la amiază prin examinarea parțială.

Tot la acest capitol sunt a se reduce mărturisirea și comunicarea deasă, cel puțin săptămânală sau lunară (citat după Tăutu p. 53). c) *Opera caritativă* a lumina pe cei neștiutori, a salva pe cei pierduți, a conduce pe cei nepăsători la sfintele taine, a cerceta pe bolnavi etc.

Este caracteristic aici că pentru a putea desvolta opera caritativă, reuniunile se împart în 7 secții:

1. Secția *euharistică* pt. aducerea creștinilor la Sf. Taine; 2) *științifică* pt. înlăturarea ignoranței religioase prin catehizare; 3) *misionară* pt. sprijinirea misiunii externe; 4) pt. *îfrumusețarea bisericilor*; 5) pt. *cântări*; 6) secția *caritativă* pt. bolnavi și săraci și 7) *secția presei și literaturii bune*.

Reuniunea poate fi condusă numai de preot. Membri rămân 6 luni numai candidați, iar apoi prin recepțiune solemnă devin membri activi.

¹⁾ Dr. A. Tăutu: Ce sunt și cum trebuie organizate reuniunile Mariane. Oradea 1929 p. 24.

²⁾ Tăutu: op. cit. p. 37.

Cele expuse ne vor îndemna și pe noi la muncă.

Am făcut aceasta expunere nu pentru a imita întru toate pe uniți, căci noi avem societățile Sf. Gheorghe, cari vor aduce mari foloase, dacă le vom organiza bine pe țara întreagă și în cadrul lor vom catehiza!!!

Scriind aceste rânduri, primim o revistă nouă, scrisă pentru tineret de profesorii de teologie Rovența și Bulacu, sub titlul „*Tinerimea Creștină.*”

Le dorim spor la muncă.

2. Organizații ale bărbaților și femeilor.

Noi credem că neapărat avem nevoie și de organizarea bărbaților, în comitete misionare, în reuniuni ale plugarilor, dela 24 ani în sus, ca și ei să se desăvârșască în practicarea virtuților creștine. Femeile trebuiesc organizate în reuniuni pentru înfrumusețarea bisericii.

Lucru de căpetenie este că în fiecare parohia avem nevoie de o organizație mai principală, unde membri vor fi instruiți cu privire la ființa lor de membri ai corpului lui Hristos. În aceste asociații parohiale se va arăta membrilor că într'un organism diferitele organe trebuie să aibe deosebite funcțiuni, cari slujesc colectivității. Se va arăta că membri au datoria să respingă atacurile contra Bisericii, se vor combate părerile rele despre Biserică. Se va preamări apostolatul femeilor și bărbaților cari au intrat în serviciul carității. Se vor alimenta și fortifica sentimentele comune prin cercetarea serviciului divin comun, împărtășirea cu Sf. Taine și conferințe despre datoriile față de Biserică. Membrii asociației trebuiesc învățați să cerceteze acasă pe bolnavi, pe sărăci, să ajute acțiunile caritative, să combată alcoolismul, concubinajul, să ajute a pătrunde foi bune în familii. În organizarea parohială, adică în reuniune, să se țină conferințe despre datoriile cetățenești în accepție creștină, conferințe de cuprins social economic, din istorie etc. etc.

Rămânem de multe ori îngândurați că nu se organizează mai mult femeile noastre. Societatea Ortodoxă a Femeilor Române a făcut minuni în timpul celor 20 ani de existență și astfel este logic să regretăm acel progres pe care l-ar fi făcut biserică noastră, dacă ar fi organizat pe femei. Te miri că și femeile baptiste dela noi au uniune! Te miri că fac expoziții de lucru manual, se organizează, iar noi? Noi ne plângem că religiozitatea este în descreșterea *De aceea la muncă, la activism. În reuniunile feminine se vor cultiva virtuțile, aducând pilda evlaviei cu mama lui Samuil,*

a dărniciei cu văduva din Sarepta Sidonului, a credinței cu Samarineanca, a sfinșeniei vecinice cu Maica Domnului, cu hărnicia Martei, cu pocăința Magdalenei etc.

În grup cu alții, la muncă cu alții, este mare lucru. Profesorul Lucian Bologa din Cluj cu dreptate spune că nu este corect a proceda cu un grup întreg de oameni după aceeași normă. Unul se simte bine în biserică numai cântând, altul rugându-se, altul în grup cu alții etc. (Revista „*Renașterea*” Nr. 10 din 8 Martie 1931). Deci chiar psihologia religioasă încă cere organizații separate pentru femei.

În aceste reuniuni va învăța fiecare membru că în Biserica activă puteri absolute sunt numai credința, nădejdea și dragostea creștină. Va învăța că dacă sunt cruzimi în lume sunt și case de caritate pentru sărăci, bătrâni, infirmi, spitale pentru bolnavi, institute de educație pentru tineret etc.

Să nu uităm că în catolicism se luptă *contra inerției cu orduri și congregații puternice!* Deci organizarea femeilor ortodoxe este o necesitate imperioasă.

3. Oastea Domnului.

Nu încapă nici o discuție că infiriparea Oastei Domnului, în anul 1923, era o necesitate, căci trebuia pornită lupta pe o cale oarecare împotriva beșiei și sudalmelor. Cartea părintelui Iosif Trifa: „*Intrați în oastea Domnului*”, — apărută la anul 1928, arată cum s'a infiripat această *mișcare în anul 1923*. Cartea aceasta arată și principalele reguli ale mișcării (vezi pag. 53—62). Aceste reguli arată cum se face nașterea din nou, prin supunere, citirea Bibliei, evitarea beuturilor alcoolice etc.

La pag. 58 se zice: „*Unde sunt mai mulți ostași — se vor aduna la un loc să citească, să cânte împreună cântări religioase*” (citat). Nu se precizează nimic cine să citească, ce lucruri să citească și asemenea nici la cântări nu se spune după ce criteriu să se cânte. Ba la pag. 143 a cărții de mai sus se zice: „*cântați orice cântare, care ne chiamă la Domnul și îl laudă pe Domnul*”, iar cui nu-i plac astfel de cântări, spuneți-i respicat: „*fă-ne Dia altele mai bune.*”

Aici vom spune holărât că noi avem destule *texte și melodii consacrate*, cari pot face să evităm cântările cu conșinut protestant. Nu ne putem identifica de loc cu afirmația că se pot cânta și *cântările pocăiților*, căci *n'ar fi ale lor, cântându-se prin bisericile apusului*. (p. 142 și 143). Am văzut cum s'au depărtat pocăiții de noi, încât nu mai cântă nici un text

și nici o melodie de a noastră. În consecință este primejdios a ne apropia de cântările cântate de pocăiți.

La pag. 161 găsim cântarea lui Luther.

La pag. 163 o cântare preamărește pe preotul Trifa.

La pag. 166 o cântare spune că, atunci când va suna trambiița judecății, puțină turmă va fi, căci toți oamenii vor fi amețiți de rachiu! (Atunci de ce să mai lupte ostașii?)

La pag. 175 zice: „Și a legii temelie, sfânta scriptură să fie“, unde a rămas tradiția?

La pag. 151 spune: Curățit în al lui sânge și crezând în jertfa lui, te apropii fără teamă de prea sfântul Dumnezeu.“

Aici e ideea mântuirii numai prin credință, deci e protestantă.

La pag. 35, de sigur cu bună credință, se spune că biruință avem numai dacă stăm în legătură cu dânsul și cu darurile Lui: „cu darul Golgotei, cu darul Duhului Sfânt, cu darurile ce le administrează Biserica, cu darul rugăciunii, cu Biblia și cu celelalte“ (Citat).

Aici este evident că se face în mod greșit deosebire între darurile Bisericii și cel al Duhului sfânt, care are însă mai multe daruri (Galat. 5 v. 22). Rezultă apoi din categorisirea părintelui Trifa ca și cum darurile Bibliei iarăș ar fi ceva separat și lasă îndemnul ca cineva separat de Biserică să caute alinarea setei lui în Biblie.

Ori Darurile Bibliei în acest senz sunt ceva protestant, ceea ce păr. Trifa de sigur nu urmărește.

La pag. 39 pr. Trifa îndeamnă ca păcătosul să ingenuncheze „sub darurile ce isvoresc din jertfa Crucii“ (citat). Deși la pag. 38 vorbește numai de o putere a jertfei crucii, la pag. 39 vorbește de mai multe daruri și nu le precizează!!! Deci aici este curat protestant, căci noi ortodocșii spunem că urmările jertfei de pe Cruce se perpetuiază în Sf. Euharistie, dar pr. Trifa se cugetă la alte daruri neprecizate!!

La pag. 41 iarăș protestantism. Zice că să-ți altoești ramura vieții în buciul Lui, să te predai lui și să începi o viață nouă cu El. Aici lipsește legătura cu Sf. Taine, căci altoirea nu se face fără Sf. Euharistie, ca la calvini. Tot la pag 41 vorbește despre Isus ca mijlocitor între noi și Dumnezeu astfel, că oarecum face iluzorie chemarea sfinților. Pr. Trifa zice, Isus Hristos „este legătura ce ne-o facem cu El și prin El cu Dumnezeu.“ În mod tacit se omite chemarea sfinților, deși un ortodox are tot interesul să grăiască și de

preoție și de sfinți, când e vorba de mijlocire între noi și Dumnezeu. Părintele Trifa vorbește de rămânerea întru noi a Dlui și a noastră întru El, fără a preciza, fără a arăta pe ce cale, pe aceea a tainelor. Frăția Sa zice: „Dealul Golgotei este azi o înălțime ce ajunge până la ceriu, leagă cerul cu pământul și pe om cu Dumnezeu. *Taina mântuirii noastre e să primim această legătură și să rămânem în ea. Să-l primim pe Mântuitorul și să rămânem în El*“ (p. 40). Aici nu spune, pe ce cale să primim această legătură și cum să rămânem în ea. Se vede că Sf. Sa crede în primirea prin credință a acestei legături: *Sola fides*, deci gust protestant!!!

Am dori deci din inimă curată ca în interesul acestei mișcări să se facă rectificările cuvenite, când se va reedita cartea: „*Intrați în Oastea Domnului*“. Am dori să se evite orice abateri dela spiritul nostru ortodox, căci nu voim să vedem degenerescențe. De aceea cerem ca îndrumarea oastei să se facă numai prin preoți și prin melodii și texte consacrate de biserică. Iar curentul pietist să fie orientat spre activism, spre acte de caritate etc. etc. Căci nu ajunge a nu mai bea, a nu mai injura, a nu mai fuma. Acestea sunt lucruri bune, dar cu ele se laudă și pocăiții. Noi vrem activism ortodox, reuniuni ale tineretului, comitete misionare, unde să predominie fapta creștină: Nu tot cel ce-Mi zice Mie Doamne,... Doamnel va intra întru împărăția Ceriurilor, ci acela ce face voia Tatălui Meu, Carele este în Ceriuri (Mat. 7 v. 21).

Nimic mai ușor decât să te aduni chiar Dumineca și să te rogi și să cânti în plus față cu rugăciunile și cântările sfintei Biserici.

Deci nu rugăciunile în plus și cântările în plus să prevaleze, ci faptele creștinești pozitive. Prin case particulare nu-i tocmai potrivit să se țină adunările, ci la școală, sau la casa culturală, sub conducerea preotului.

Noi lăudăm munca părintelui Trifa în toate urmările ei bune, și am voi să vedem o cât mai laudabilă creștere în viața creștină. Noi ne bucurăm că mișcarea s'a întins pe întreaga țară, având azi aproape treizeci de mii de membri. Din inimă ne bucurăm că în timp de opt ani Oastea a stărpiat patima beției în 15000 (cincisprezece mii) oameni. Căci la 18 mii biserici și 32 mii școli avem o jumătate de milion de crășme în țară. Noi deci dăm dreptate preotului T. Chiricuță din București, că în mijlocul dezertunii de azi dela datorii creștine, este binevenită oastea Domnului.

Părintelui Moisiu, protoereul Capitalei, zice că: precum în armată sunt ostași ce stau, sau se cred că stau la adăpost în orașe, departe de hotare, și ostași ce stau de veghe, neconțenit, la frontiere, așisderea cea din „Oastea Domnului sunt soldații și ofițerii ce păzesc cu grijă holarele, ce veghiază ca vrăjmașul să nu intre în cetatea sulletului lor.

Iar Inalt Prea sfințitul Metropolit *Nicolae* arată, că „azi nu mai e vremea plugului de lemn. Felurile de lucrare întrebuițate înainte de năvala sectară, nu mai ajung. Trebuie să împărțăm poporul cu realitățile superioare ale vieții spirituale, să-l aducem în legătură vie cu Hristos, dându-i Sfânta Scriptură.” (foaia Oastea Domnului Nr. 8 Febr. 1931).

Cine cunoaște pe preotul T. Chiricuță, pe dnii Opișan și Lascorov Moldovanu, acela va lăuda munca ce o depun ei în jurul Oastei Domnului.

Cine cunoaște stările din Biserică se va bucura că în Jugoslavia, în comunele Sânmihaiu și Doloave, ostașii în majoritate sunt creștini cari mai înainte erau expuși curentelor sectare (Vezi Foala Diecezană din Caransebeș dela 3 Martie 1931).

La Iași lucrarea minunată, înălțătoare, a legiunii Oastei este condusă de înțeleptul Păstor sufletesc, părintele Chirica. La Telega, părintele Zinculescu stăruiește, cu multă râvnă, la desăvârșirea „ostașilor” săi. La Slon, părintele Vasilescu a câștigat 2, din cele 3 sute de săteni, pentru Oastea Mântuitorului. Călătoriile sale duhovnicești, sunt pline de binecuvântată roadă. Nici un sectant n'a mai rămas în sat. La Șugag, Săsciori e o lucrare binecuvântată cu multe roade. La Sf. Gheorghe, Părintele protopop A. Nistor își face un punct de onoare a număra la capul anului de muncă mai mulți „ostași” și mai bine înarmați pentru viață. La București de ani de zile „ostașii” s'au hrănit sufletește la Părintele Chiricuță Toma, iar o secție (un despărțământ) sub conducerea părintelui Ouatu, încearcă prigoana celor ce fac voia lui Dumnezeu... La Tecuci fr. advocat Corodeanu poartă eroic steagul, iar la Pașcani doctorul Samson încearcă cea mai bună legătură sufletească dintre ostașii unui județ.

În unele părți se întâmplă și câte o defecțiune. Aceasta nu înseamnă că intențiile și realizările Oastei nu ar fi bune. Ci, unde sunt asemenea apariții, preotul trebuie, ca în toate locurile de altcum, să se așeze în fruntea ostașilor.

Revista „Fântâna Darurilor, în numărul dela Ianuarie 1931, prin condeii dlui Opișan, arată minunat binefacerile „Oastei Domnului.”

Citiseam în revista „Credința” (1 April 1931) din Cernăuți că în comuna Pătrăuși de pe Suceava (Bucovina) unii ostași au devenit pentecostaliști sau „binecuvântați” — cum își zic ei. Rămâne, ca preoții să conducă ei mișcarea și va fi bine.

(Va urma)

Păstorul în mijlocul turmei.

— Vizitații canonice în Bănat. —

Agilul Episcop al Aradului, P. S. Sa Dr. Grigorie Gh. Comșa, folosește tot prilejul de puțin timp liber ce poate cruța, ca să se coboare în mijlocul credincioșilor Săi, ca, cu forța cuvântului evanghelic și cu balzamu sfințitor rugăciuni, să aline năcazurile și să picure nădejde într'un viitor strălucit.

Itinerarul P. S. Sale, de rândul acesta, este peste Timișoara, în două comune din Bănat, unde cu siguranță Inaltul prelat are motive să ducă sămânța dătătoare de viață. Aceste comune sunt: Moșnița și Urseni, vecine cu capitala Banatului, fapt care a contribuit ca enoriașii noștri din aceste comune să se înficeze de unele moravuri nescuzabile, ca: luxul și lipsa de copii.

Plecarea din Arad se face Sâmbăta, în 18 Aprilie, pe o vreme frumoasă de primăvară. Ca totdeauna la asemenea prilegiuri P. S. Sa părintele Episcop Grigorie, într'o excelentă dispoziție sufletească, inspiră voe bună și anturajului Său. P. S. Sa, însoțit de consilierul Dr. Gh. Ciuhandu, de redactorul nostru și de diaconul M. Măcinic, pleacă din Arad la ora 5 d. m. cu acceleratul spre Timișoara. În gara Timișoarei P. S. Sa este întâmpinat de prefectul Dr. Boleanțu, primarul Dr. Balta, Dr. P. Tiucra, protopopul Timișoarei, I. Stroca protopop militar, preoții: M. Șora, Imbroane, Golumba, Vuia, primpretorul Dr. Stupariu, Val. Sept director școlar și notarul din Fratella R. Ania.

Peste noapte P. S. Sa, cu suita, poposește în casa ospitalieră a vrednicului protopop Dr. P. Tiucra, care seara a dat o cină în onoarea P. S. Sale Episcopului Grigorie, la care, pe lângă prefectul Dr. Boleanțu, primarul Dr. Balta, sunt prezenți și preoții noștri din Timișoara și alți intelectuali.

Dimineața, în Dumineca de 19 April, la

8 ore, într-o atmosferă de pietate creștinească, P. S. Sa cu însoțitorii Săi din Timișoara pleacă în 4 automobile spre frunțașă comună Moșnița. Drumul e plin de praf; o ploaie bună ar prinde bine și la semănături și la legume.

Trecem prin comuna Moșnița nouă, unde preotul reformat Chiș, cu întreg consiliul bisericesc, bineventează pe P. S. Sa părintele Episcop.

La marginea comunei Moșnița o poartă triumfală anunță că această comună așteaptă un oaspe distins, ulițele sunt bine îngrijite, casele albe și curate arată curățenia gospodinelor noastre de aici.

Înainte bisericii altă poartă triumfală cu inscripția „Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului“.

Între salve de treacuri P. S. Sa coboară din mașină și este bineventat de învățătorul Popa, iar corul întonează „Pe Stăpânul și Arhiereul nostru“... În ușa sf. bisericii preoții Iliovici și Țăran oferă P. S. Sale spre sărutare sf. evanghelie și sf. cruce.

Și se începe îndată sf. liturgie. Pontifică P. S. Sa, asistat de consilierul Dr. Gh. Ciuhandu, protopop Dr. Țucra, preoții: S. Stana, Micu, Țăran, Iliovici și diaconul Măcinic.

Biserica din Moșnița este drăguță și, cu acest privilegiu, frumos decorată. Public suficient la biserică, însă lipsesc copiii. Corul cântă armonios, condus de învățătorul Popa. În biserică observ pe d. deputat sinodal Dr. A. Bogdan din Timișoara, pe pretorul Dr. Stupariu, învățătorii Dedula, Surdu, Musta, notarii Smith și Ania, ref. județean Micu și alții.

Apoi părintele Iliovici în fața P. S. Sale rostește următorul raport frumos și binesimțit:

Prea Sfințite Stăpâne!

Sunt mișcat până în cele mai amănunțite cute ale sufletului meu, având în fața noastră pe Prea Sfințitul nostru Arhiepiscop. Pășiiți cu toată demnitatea, Preasfințite Stăpâne, pe urmele marelui Ap. Pavel. Dovediți pas de pas că nu cunoașteți ce însemnează oboseala, când este vorba de bunăstarea poporului pe care din mila lui Dumnezeu păstoriți, ceea ce dovediiți și astăzi, când ne dați cea mai înaltă distincție, coborând în mijlocul nostru și petrecând câteva momente în Moșnița. Ați mai fost la noi, Preasfințite. Ați fost la noi prin memorabilele cuvântări-pastorale ce ați binevoit a adresa la multe ocazii poporului incredințat înțeleptei arhiepiscopii a Preasfinției Voastre. Prin acelea pastorale V'ați făcut așa de cunoscut, așa de prețuit și iubit de noi. După ce Vă cunoaștem, Preasfințite, rog să binevoiți a-mi da înalta învoire ca, în modestele mele puteri, să desfășor istoria comunei noastre.

Stau în fața unui examen: al cunoștințelor. Din talanții încredințați smereniei mele, cu zece talanți am dobândit alți zece talanți; cu doi talanți am dobândit alți doi talanți, dar s'a putut întâmpla că am și îngropat vr'un talant, fie din

nebăgare de seamă, fie din vitregia împrejurărilor, pentru ce rog iertare.

Moșnița se amintește în anele județului Timiș-Torontal la anul 1332 cu numirea de Monisa. Cronicarul județului derivă acest cuvânt din cuvântul moșia, ca cuvânt slav, ceea ce înseamnă loc umbros, loc păduros. Este cu mult mai verosimilă însă istoria păstrată din tată în fiu, că Moșnița este de origine curat românească și derivă dela: Moș-Ioniță, Moș-Niță și deci Moșniță. Strămoșul nostru Moș-Niță, ca om mai deștept, înțelegându-se cu ai sei, se mută din „Satu bătrân“ de lângă râul Bistra, — spre răsărit de Timișoara la 4 km. depărtare, care adeseori inunda, — implântând parul în comuna noastră de astăzi. Poporul, drept recunoștință pentru povățu bună, îi păstrează numele lui Moș-Niță pe veci. Până la anul 1717 cronicarul județean nu mai pomenește nimic despre Moșnița. La anul acesta, cronicarul ne spune că hotarul comunei Moșnița spre râul Bistra, fiind proprietate a „împărăției“, se împarte unor nobili, dându-se moșnițenilor unele drepturi urbariale față de „Satu-bătrân“ și în deosebi față de pădurea seculară ce era spre miazăzi de comună, cari drepturi aveau să fie retrase încetul cu încetul, ca să dispară la anul 1904, când „împărăția“ extermină pădurea și înființează în locul ei o colonie curat ungurească, cu vâldă tendință. Nedreptatea săvârșită de stăpânirea apusă ne este vindecată prin reforma agrară a iubitei noastre Țări.

De soartea poporului nostru se îngrijește și s'a îngrijit maica noastră Biserică. Cele mai vechi acte ce le-a păstrat biserică sunt din anul 1777: protocoalele botezaților, cununărilor și morților, în bună stare, ceea ce mă face să presupun că biserică este foarte veche — începutul bisericii se contopește cu începutul comunei. Răsfoind eu aceste protocoale, cu cea mai mare durere părintească constat următoarele: dela anul 1777 până la 1800 se menține numărul sufletelor la 1300; dela acest an scade, iar la 1864 scade numărul populației și mai mult, ca să scadă vertiginos până în ziua de astăzi, când numără abia 864 suflete. În anul curent, lăcrimând mărturisesc, că am botezat numai un singur copil, și acela de țigan.

De 15 ani m'a învrednicit Dumnezeu să păstoresc pe iubitul meu popor, care este inteligent, dar care este de dorit să-și contopească inteligența cu credința propovăduită de sfânta biserică ortodoxă. Eu muncesc ziua noaptea, stând în ajutorul poporului meu. Văd înaintea ochilor mei pururea, scrise cu litere de aur, cuvintele marelui Ap. Pavel: „Nu fi nebăgător de seamă de darul ce este întru tine, care ți-s'a dat prin proorocie cu punerea mâinilor preoției“. „Păzește-te pe tine însuși și învățătura, și rămâi întru acestea; că acestea făcând și pe tine te vei mântui și pe cei ce te vor asculta“ I Timotei 4₁₃. În cursul războiului mondial și după el moravurile erau cam stricate, cu cari trebuie să lupte Biserică necontentă.

La începutul carierei mele preoțești am întemeiat biblioteca parohială, donând 30 cărți mai bune ce aveam, care bibliotecă s'a îmbunătățit simțitor. Fiind clopotele bisericii ruinate, procurăm un clopot de oțel, care, nesatisfăcând așteptărilor noastre, ne-a îndemnat să râvnim după altele. Prin o cuvântare potrivită am mișcat inima unor buni creștini din America, originari dela noi, cari au donat clopotul mare și cel mic, iar pe cel mijlociu l-a donat poporul. În anul 1920 ridicăm, cel dintâi în Bănat, — monument întru amintirea Eroilor, cari s'au jertfit pentru înfăptuirea unității noastre naționale. Sărbarea din prilejul desvârlirii monumentului a lăsat urme pline de mângăere pentru noi. În anul 1921 se câștigă Casa Națională cu biblioteca sa dela erariu, care este fundamental renovată și îmbunătățită. La anul 1922 întemeiez biblioteca „Luminătorului“, ca agentură a „Astrei“, donând eu un duiză și unasută cărți, iar răposatul inv. Bogolea a donat cincizeci cărți

bune, — care s'a înmulțit frumos. În anul 1926 ia ființă Cercul tinerimei adulte „Sf. Gheorghe” sub conducerea smereniei mele și aduce roade multumitoare, avându-și steagul propriu și ședintele edificatoare. Țin să amintesc că coloniștii, originari de pe la Sibiu dela „Albina”, din apropierea noastră, din cele dintâi zile a venirii lor pe aici, m'au cercetat, i-am sprijinit și ajutat de multe ori. Am descins în mijlocul lor; le-am sfințit o casă particulară, care le servește de școală și de casă de rugăciuni. Le-am întemeiat bibliotecă, donând eu cincizeci cărți.

Preasfințite Stăpâne. L-am dus pe Hristos acasă la enoriașii mei, mângâind pe bolnavi și năpăstuiți, am plâns cu cei ce au plâns și m'am bucurat cu cei ce s'au bucurat. Am răspândit 140 exemplare din Noul Testament, multime de cărți de rugăciune, icoane și cruciulițe, îndemnând poporul să prețuiască acestea mărgăritare ale ortodoxismului nostru, să se apropie de Hristos, să-L cetească, să vorbească cu El și să trăiască cu El. Cuvîntez din ușa sf. Altar anual cam de 40—50 ori, iar în afară de biserică: în tot locul și în tot timpul. La venirea mea în această comună a fost 53 părechi concubinii, dintre cari am cunoscut 23 părechi.

Sectarii sau ivit în cursul războiului și avem: 4 nazarineni și 6 bapțiști. Caut să convin cu acești rătăciți, să le cunosc felul de gândire și să le arat lumina lui Hristos.

Școala s'a născut în tinda bisericii, după ce i s'au înmulțit învățăceii s'a mutat în vecini, mai apoi s'a clădit local propriu. Școala de astăzi este clădită în 1821. Din pomelnicul învățătorilor se amintește de bătrâni, ca o stea lucitoare, numele învățătorului Cernet. Eu n'am avut noroc de învățători. Sub mine s'au perondat șase; — în curs de 15 ani. Ca societate culturală, cu multă însemnătate pentru noi, amintesc Corul, care funcționează de 42 ani. Astăzi, cu părere de rău mărturisesc că acest cor, întemeiat de harnicul țăran Vasile Crișmariu, s'a divizat în două și funcționează ca două mlădițe răsărite din aceeași tulpină. Am însă nădejde că aceste două „mlădițe” ale corului se vor întări după ce funcționează reglementar, unul sub dirigența lui V. Crișmariu și celalalt sub dirigența inv. V. Popa. Încheind raportul meu, rog pe Preasfinția voastră să binevoiți a ne da arhierescă binecuvântare pentru cei vii și pentru cei morți, iar noi ne vom ruga cu căldură Bunului Dumnezeu să Vă dăruască sf. noastre biserici „întreg, cinstit, sănătos, într-o zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului Său”. Amin.

La priceasnă P. S. Sa a rostit o vorbire edificatoare, în care a arătat în mod plauzibil roadele credinței adevărate, îndemnând pe fiecare creștin să facă fapte creștinești. Cu multă convingere și cu argumente zdrobitoare înaltul prelat arată consecințele funeste ale păcatului ce apasă multe conștiințe din Moșnița de a strica copiii.

Face o muștrare creștinească femeilor ușurate, cari își caută fericirea aici pe pământ în petreceri și desfrâu, evitând de-a corespunde îndatoririi de-a se înmulți. Predica P. S. Sale lasă impresii vizibile asupra creștinilor din Moșnița și se crede că aceasta comună pornită pe panta descreșterii, se va opri pe povârniș, pentru a emula cu comunele străine din jur. Sf. liturgie se termină la ora 1, când P. S. Sa, urmat de oaspeți, trece în casa vrednicului preot Illoviți, unde ni se dă o gustare. Apoi trecem în Casa culturală, unde Comuna bise-

ricească a dat în cinstea P. S. Sale un banchet cu mâncări bune.

La orele 4 $\frac{1}{2}$ P. S. Sa își ia rămas bun dela moșnițeni, și între cântece de preamărire a corului și bubuitul treascurilor trecem la parohia Urseni.

La hotarul comunei călărești pe cai sprințeni întimpină cu urale de bucurie pe P. S. Sa. P. S. Sa binecuvintează pe volnici și zicându-le Doamne ajută întrăm în comuna frumoasă, locuită de Români, Nemți și Unguri.

Toată suflarea din comună, fără deosebire de naționalitate, este la biserică, îmbrăcată de praznic. Sf. evanghelie și Sf. cruce este oferită P. S. Sale spre sărutare de preoții Vidrighin din Urseni, Voniga și Chișozan din Ghiroc. Fiind biserică mică și neîncăpătoare se face sf. vecernie pe un podiu înaintea bisericii. Pe lângă preoții amintiți, în frunte cu P. S. Sa părintele Episcop, mai servesc preoții Micu și Țăran din Bucovăț.

La sfârșit și aici P. S. Sa rostește o vorbire plină de avânt, care e sorbită cu multă sete de mulțimea creștinilor. P. S. Sa vorbește cu mult elan despre datorințele creștinești ale fiecărui om, apoi despre datorințele față de scumpa noastră patrie, care ne hrănește și ocrotește. Părintele Vidrighin promite în mod solemn că creștinii noștri din Medveș își vor edifica în curând o biserică și casă parohială.

Suntem siguri că între cei dintâi donatori, cari își vor eterniza numele la cer și în istoria acestei comune, va fi părintele Vidrighin cu soția sa, d-na preoteasă, care se zice că are un suflet bun. La terminarea serviciului divin P. S. Sa și oaspeții sunt invitați la o agapă în casa părintelui Vidrighin, unde stăm până la orele 7, când plecăm spre Timișoara.

Astfel P. S. Sa Episcopul Aradului Grigorie, deși obosit fizicește, pleacă la Reședință, plin de mulțumire că a dus sămânța învățăturii Domnului, încă la creștinii din 2 comune din eparhia Sa.

Duminecă seara P. S. Sa și părinții cari îl însoțesc, iau masa la părintele Șora din Timișoara. Suntem mai mulți la masă, unde se încinge o discuție edificatoare, din care toți tragem foloase bune. Concordia și dragostea, ce cimentează legătura dintre preoții din Timișoara, poate servi pildă și altor preoți.

Meritul este al părintelui protopop Dr. P. Țlucra.

Cenușa de pe capul baptiștilor.

de: Apărătorul Ortodox.

IV.

Baptiștii unguri au dat și soții predicatorilor români, cum e cazul lui I. Popa din Arad, cu soție maghiară. Acest Popa la congresul din Talpoș (1931) a fost răsturnat din scaunul de președinte! Totuși ne mai întrebăm de ce a izbucnit dihonnia între unguri și români??

Fiindcă baptiștii unguri spun în Album că ungurii din România, indiferent de confesiune, ar fi rău tratați și primesc penzie mică. Ungurul Darabont, cel cu automobilul, răspunde în numărul dela 1 Noemvrie 1930 al foii baptiste maghiare din Oradea-Mare (Szeretet = iubirea) că *Uniunea baptistă nu le poruncește, căci fiecare comunitate este independentă de alta ca și un individ de celalalt. Cearta între unguri și români este în toiu ei și are caracter curat baptist.*

Aici observăm că dl. Ungureanu, secretarul general al baptiștilor, pe nedrept se face mai mare și cu jurământul recruților baptiști, cari nu sunt din adunarea din Curtici, unde el funcționează. Noi toate le tolerăm, când Ungureanu nici un drept nu are să facă pe șeful, călcând chiar principiul de organizare baptistă.

Șefii baptiști se fac șefi prin agitații împotriva preoților.

Baptiștii spun că nici unul nu este mai mare între dâșii, ci toți sunt frați. Ei n'au lipsă de preoți, episcopi și mitropoliști, dar în schimb au președinți cu drepturi mai mari decât un mitropolit. Iată în 1930 președintele lor din Canada, dl Mac Neil a condus la Arad congresul baptist, conducând pe unguri, români, greci, sârbi, cehi, nemți. Președintele se amestecă în interesul baptiștilor din toate țările, deci e mai mult decât papa din Roma. Dar pocășii din orbire nu văd acest lucru. Predicatorii nu au numele de preot, dar însuș dl. Rushbrooke, pe biletul de vizită și-a tipărit că el este *reverend*, adică prea onorat, ca preoții. Apoi baptiștii în adunări așăia împotriva preoților, spunând că poporul din *Rusia a învățat minte, pe preoți spânzurându-i și împușcându-i și că acel popor bine a făcut!* Noi știm dela cei cari cunosc aceste lucruri, că asemenea cuvinte se rostesc în adunările baptiste. Acum, eugetați frați Români, dacă

baptismul mai este religie! Prin aceasta baptiștii aprind focul urei, ca poporul să se despartă de preoți, — cum îl învățau ungurii și să se alipească de predicatori plătiți cu dolari.

Una zic baptiștii și alta fac.

Învățătura baptistă nu admite grade ierarhice. Ori, dl Ungureanu face pe șeful, dar strigă în gura mare că baptiștii au mai mare nume pe Hristos. *Il poftim să declare pe cuvântul lui de onoare că nu are leafă mai mare decât predicatorul din Covăsinț sau cel din Chier!!!*

Multe învățături mai pot culege baptiștii din această cărticică, dar ne mărginim numai la una încă. Li povățuim să nu mai așăie la ură împotriva Bisericii noastre și împotriva mea personal. Avem mărturii că ei ne urăsc de moarte, iar noi iubim totuși virtuțile ce le mai au în suflet. — Noi pe baptiști nu-i urâm, iar dacă arătăm felul de a gândi și a face al baptiștilor, aceasta o facem, fiindcă ne interesează sufletul lor. Noi știm că ei sunt frați de un sânge cu noi și acest fapt singur ne impune datoria să le zicem mereu: pune-vă-ți cenușe pe cap, cereți iertare dela Dumnezeu și veniți de unde ați plecat.

Veniți de unde ați plecat, căci mii de baptiști s'au făcut penticostali și mileniști, dar dacă nu veți mai fi voi, vor înceta și celelalte secte din țară și vom fi ceea ce am fost cu toții.

Arad, 1 April 1931.

† Grigorie
Episcop.

Forma administrării Sf. Botez.

De protopresbiterul Șt. R. Lungu.

Sectaril, în genere și în special baptismul, contestă validitatea Sf. taine a Botezului, administrat de biserică credincioșilor, nu numai din cauze interne-doctrinare, ci și din cauza formel externe, din cauza administrării sf. Botez prin turnarea cu apă. Eroarea și în această privință se reduce la concepția sectară și eretică, ce o au baptiștii despre sf. taină a Botezului. „Baptismul învață, că Botezul este o simplă pecetluire a credinței, e declarație că omul are credință și va rămâne cu ea. După concepția ortodoxă Botezul nu este o simplă pecetluire a credinței, ci este taina renașterii omului.” (Chela sectelor religioase. Dr Grigorie Gh. Comșa. Arad. 1930 pag. 26—27.) În consecință și forma externă a săvârșirii Botezului la baptiști se deosebește de practica bisericii. „Baptiștii săvârșesc Bo-

tezul o singură dată în viață și printr'o singură cufundare. La Bapțiști Botezul are o slujbă religioasă deosebită. Când, el merg la râul sau apa unde se face Botezul. Cei ce se botează, îmbrăcați numai în cămașa, intră câte unul în apă până la umeri. Bătrânul sau învățătorul, stând și el în apă, îl apucă pe fiecare cu mâna stângă de ceafă, iar cu dreapta le înclină capul până ce se atinge cu fruntea de apă, brusc le întoarce apoi capul pe spate, până se udă părul și rostește: Cu puterea ce mi-s'a dat te botez în numele Domnului Isus Hristos (Rev. Misionarul No. 10.) 1930 pag. 995.

Nu toți bapțiștii procedează la fel, astfel presbiterul baptist Wilhelm Fetter din Petersburg practică Botezul în felul următor: „După porunca Domnului nostru Isus Hristos și în urma pocăinței tale de toate păcatele tale și credinței tale în Isus Hristos, ca în Mântuitorul tău personal și amic, te botez în numele Tatălui și al Fiului și al sf. Duh, în semnul morții și al învierii, împreună cu Hristos, pentru viața nouă și sfântă” (Misionarul No. 4. 1931 pag. 339.) Este caracteristic pentru debandada învățăturile bapțiște și aceasta încurcătura a administrării Botezului. După presbiterul Wilhelm Fetter la actul Botezului, deși se amintește sf. Treimi, totuși Botezul se face în semnul morții și al învierii Domnului și printr'o singură cufundare în apă. Acest fel de Botez baptist este eretic. Doctrina eretică a bapțișmului asupra botezului se evidențiază și din forma externă a administrării Botezului. Deși bapțișmul își întemeiază învățătura despre forma administrării Botezului pe texte biblice, totuși Botezul baptist este eretic și contrar Bibliei și tradiției.

În cele următoare vom dovedi răstăcirea învățăturii bapțiște despre forma Botezului. Bapțiștii invocă în favorul lor următoarele cuvinte: „Și mărturisindu-și păcatele erau botezați de el în râul Iordan” (Mat. III. 6). Bapțiștii, cari mai nou se fac vinovați de falsuri istorice, trăgându-și originea doctrinei lor, precum și Botezul, dela Ioan Botezătorul, afirmă conform acestui text că Botezul trebuie săvârșit în apa unui râu prin cufundare. Se mai citează de bapțiști, ca dovadă, felul în care s'a botezat Mântuitorul Hristos „După ce a fost botezat Isus, a ieșit afară din apă.” (Mat. III. 16.) Bapțișmul invocă apoi între altele și textul: „A poruncit să stea carul, s'au pogorât amândoi în apă și Filip a botezat pe Famen. Când a ieșit afară din apă, Duhul Domnului a răpît pe Filip și famenul nu l-a mai văzut” (Fapte VIII, 38—39).

Textul cel mai puternic ce pare a sprijini practica Botezului baptist este: „Noi deci prin Botezul în moartea Lui, am fost îngropați împreună cu El, pentru că după cum Hristos a înviat din morți prin slava Tatălui, așa și noi să trăim o viață nouă”. (Rom. IV, 4.) Ceea ce privește forma externă a administrării sf. Botez, doctrina Bisericii ortodoxe este aceasta: „Botezul este o spălare sau ștergere a păcatului strămoșesc. Prin cufundare în apă de 3 ori, preotul zice aceste cu-

vinte: Botează-se robul lui Dumnezeu N. N. în numele Tatălui Amin și al Fiului Amin și al sf. Duh Amin, acum și pururea și în vecii vecilor Amin.” (Mărturis. ort. Dr. B. Costantinescu. Siblu. 1877. pag. 80—81.) Practica Bisericii ortodoxe este deci săvârșirea Sfântului Botez prin întreita cufundare în numele sf. Treimi, conform poruncii Mântuitorului Hristos la instituirea sf. taine a Botezului: „Mergând învățați toate nemurile, botezându-l în numele Tatălui și al Fiului și al sf. Duh.” (Mat. XXVIII, 19) Biserica, atunci când împărtășește Botezul, este condusă de porunca Mântuitorului, îl săvârșește în numele sf. Treimi și nu în numele Domnului Hristos, al morții sau al învierii Lui, după cum fac bapțiștii, fiindcă o asemenea procedură ar fi contra Bibliei. Săvârșirea sfântului Botez prin întreita cufundare este în uz până în zilele noastre aproape în toate bisericile ortodoxe particulare, Rușească, Grecească, Biserica ortodoxă română din vechiul regat ș. a. Practica Bisericii se întemeiază și pe sf. Tradițiune. Sf. Ciril al Ierusalimului zice cu privire la Botez: „Voi de trei ori v'ați cufundat în apă și ați ieșit iară din apă”. Tot asemenea sf. Vasile cel Mare dovedește aceeași practică a Bisericii cu privire la forma Botezului, când zice: „Taina Botezului se săvârșește prin cufundare de trei ori și tot prin atâtea chemări”.

(Continuare)

Predica cocorilor.

Și Erodiul a cunoscut pe cer vremea lui, turtureaua și rânduneaua, paserile țarinei, păzitău vremurile intrării lor; iar norodul meu acesta n'a cunoscut judecățile Domnului (8. 7.)

Într'una din seriile trecute, seară caldută, în care adiau mirezmele primăverii atât de așteptate, răsfoiam paginile Sfintei Scripturi. Mă oprisem la profetul Ieremia. Înaintea ochilor mi apare figura impozantă a fiului preotului Hilkia din cetatea preotească Anatot, care timp de 40 ani, până la nimicirea orașului, se făcuse „cetate întărită, stâlp de fier și zid de aramă peșta țara întreagă”. La cap. 8 vers 7 mă oprisem o clipă, când atențiunea mi fu atrasă de țipete îndepărtate. Mă aplec pe fereastra întredeschisă și ascult cu atențiune în bezna nopții. Țipetele le auzi clar, veneau din văzduh, erau paseri călătoare, cari sburând spre meleaguri necunoscute, veneau din cine știe ce țări îndepărtate. O mulțime de întrebări mi rulează în minte: de unde știu oare aceste creaturi, când trebuie să se avânte în văzduh și să-și caute alte țări tot așa de calde, ca și țara pe care o părăseau?; ele nu au nici calendar, nici nu știu calcula anul și lunile și totuși la un timp fix ne părăsesc, pentru că apoi să revină, de multe ori chiar la culburile lor; cum se face, că

nu greșesc drumul și în loc să plece spre nord să o apuce spre sud?; cine le anunță că e timpul ca să se avânte în văzduh și să-și ia zborul?; cine le arată direcțiunea?; unde le este compasul, care le conduce spre locurile dorite?..

Cărturarul ar răspunde: instinctul, — iar noi mai adăogăm — cel sădit de Dumnezeu în aceste creațiuni ale Sale.

Nu încapă îndoială, că și profetul Ieremia le-a văzut nu odată străbătând văzduhul, — cocori și rândunele, turturele și berze — și petrecându-le cu ochii sufletul lui rămânea totdeauna ori adânc mâhnit, cugătându-se la poporul său. Poporul ales al lui Israel a primit daruri mai mari și mai multe dela Iehova-Eloh'im, decât aceste paseri călătoare. A primit în prima linie rațiune și conștiință și apoi o lege morală, amăsurat omulul creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. De câte ori nu s'a arătat Dumnezeu față de acest popor, ca bun, plin de iubire părintească, iertător și îndurător, dar poporul nu voia să-L înțeleagă?; Israel s'a dovedit a fi mai neînțelegător, decât creatura cea mai lipsită de rațiune!

Și noi cei de azi? poporul nostru, deasupra orașelor și satelor cărula zboară atât de conștiente azi și mâne aceste paseri călătoare, nu vrea să învețe nimic dela ele și lui nu-l vestesc nimic? Să ascultăm ce ne strigă din văzduhul străbătut cadențat de ele, voi fil ai oamenilor! noi paserile călătoare urmăm imboldului pe care ziditorul l-a picurat din nemărginita Sa bunătate în sufletele noastre — și voi oamenii??? Voi ziceți și vă credeți a fi mult superiori nouă, voi ziceți că aveți rațiunea, care nouă ne lipsește. Dacă este așa, atunci de ce lucrați fără rațiune? De ce nu observați cuvântul lui Dumnezeu? Nu cunoașteți sfintele Lui porunci? Sfânta Lui Scriptură nu se află în casele voastre, în mâinile voastre? Oare nu ați auzit nici odată pronunțându-se numele: Iisus Hristos? Nu vă luminează, din cea mai fragedă tinereță, evanghelia binefăcătoare, care risipește întunecarea păcatului din jurul vostru? De ce atunci atâta întunecare în casele și sufletele voastre?

Cât adevăr, câtă învățătură în instinctul acestor paseri călătoare? O! dacă am avea urechile deschise pentru aceste predici ale lor?!

Nimic nu e mai nenatural pentru om, decât viața fără Dumnezeu. Animalele nu cunosc o abatere dela legile naturii dăruite de Dumnezeu, nu se opun legilor sădite în ele de Ziditorul! Ele nu au o altă viață, decât cea dată de Creatorul lor!

Și noi oamenii? Cât ar trebui să ne rușinăm de ele? Câtă micime de suflet în noi, câtă ură, cât suntem de păcătoși, cât suntem de nebuni?

Și pentru că omul — așa e firea lui — până nu vede, nu crede, oare nu se află un model de viață, un exemplu viu pentru el? Da, există! este Iisus Hristos!!! Cel-ce trăiește după modelul pus înaintea o-

chilor lui, după exemplul viu Iisus, acela își are în sufletul său pe Dumnezeu. Inima lui simțește, iar gura lui va zice: volesc să rup orice legătură care mă ține încătușat în păcat, volesc să îndeplinesc poruncile, volesc să intru în împărăția cerească și volesc să mă apropiu de Atotputernicul meu Tată. Și atunci sufletul lui își desfășoară măiestros aripile gata de zbor și nimic nu-l mai poate opri. El și-a ales împărăția unde să se așeze. Își ia avântul spre împărăția luminată de nemijlocita apropiere a lui Dumnezeu, pentru că ajuns acolo să se prostearnă înaintea măreției celui Atotputernic. Acesta este scopul, pentru care a fost el creat.

Cocorii își îndreaptă zborul spre meleagurile calde, departe peste văi și munți. Sufletul omului trebuie să-și ia avânt spre împărăția cerească. Fericit cel ce are dorul de patrie, căci acela cu voința, cu inima și sufletul perzistent va ajunge odată să zică: sunt acasă, în țara mea!

Tisch-Ri.

Nu vă împotriviți!

La anume adunări li-se spune sătenilor să nu lucreze pământul, fiindcă nu mai „rentează“, nu mai aduce câștig.

Sătenii să lea bine aminte cine vorbește așa și în loc să strige „Nu mai punem plugul“, să se ferească de asemenea sfaturi stricătoare, care pregătesc ruina țării și, odată ce se dărimă țara, toți ne ducem odată cu dânsa.

Cel cari îndeamnă la părăsirea câmpului... acela pot să fie dușmanii ai României, puși anume ca să fiecărească așa... Săteanul lucrează cu brațele lui și ale familiei lui. Orice ar culege, încă-l e de folos ca să ție casa, iar timpul, pe care l-a întrebuintat, la ce alta ar putea să-l întrebuinteze? Iar datorile și dările la Stat, ori lucrează ori nu, tot trebuie să le plătească.

Atunci de ce să nu lucreze pământul?

N. Iorga.

INFORMAȚIUNI.

M. Sa Regele Carol la Timișoara.

P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa a primit aviz din București că, Sâmbătă în 2 Mai a. c., M. Sa Regele nostru Carol va sosi la Timișoara. Suveranul va fi însoțit de A. S. Regală Principele Nicolae, de d. prim ministru Nicolae Iorga și alte persoane marcante din viața noastră publică.

Sâmbătă dimineața la orele 10 P. S. Sa Episcopul Grigorie va servi Te-Deum la biserică ortodoxă din Fabric, la care va participa M. S. Regele cu întreaga Sa suită.

După masă va vizita orașul, iar seara se

va da la Teatrul național o reprezentație de gală în onoarea Suveranului.

Duminecă orașul Timișoara va da un prânz în cinstea M. Sale, care după masă va asista la diferite concursuri.

În vederea sosirii M. Sale, orașul Timișoara face pregătiri febrile ca să-l facă o primire cu adevărat împărătească.

În momentul când M. Sa Regele nostru pășește mai întâi ca Suveran pe pământul eparhiei noastre, urăm iubitului nostru Suveran, Bun sosit și strigăm cu sinceritate: Trăiască Regele!

O femeie naște patru copii. În țară la noi copiii, cel mai mulți, se nasc în familiile sărace și se întâmplă să se nască câte odată și câte doi, mai rar și câte trei și foarte rar câte patru de odată. Unul de aceste cazuri rare s'a întâmplat în comuna Viforâta jud. Dâmbovița, unde la 4 Aprilie, a. c., femeia Maria Nicolae Ilie Vasile a născut patru copii: trei fete și un băiat. Mama, care are încă cinci copii, a mai adăugat dintr-o dată încă patru prunci, voinici și sănătoși.

† Ioan Ștefea. Suntem anunțați de trecerea la cele eterne a veteranului nostru preot Ioan Ștefea din Stela.

Părintele Ștefea trece la cele eterne în etate de 77 ani, după ce a servit la altarul Domnului cu devotament preoțesc 45 de ani.

Pentru serviciile prestate ca preot bun, părintele Ștefea fusese distins de răposatul Episcop I. I. Papp cu brâu roșu.

Dumnezeu să-l odihnească cu cel drept!

Nr. 2464/1931.

Comunicat.

Sf. Sinod, cu adresa Nr. 743 din 6 Aprilie 1931, ne comunică în copie următoarea adresă a Ministerului Armatei, Nr. 4224 din 21 Iunie 1926, către Mitropolia Ungro-Vlahiei:

„P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu din Gherla, s'a plâns Domnului Prim Ministru că reprezentanții Armatei l-au turburat în oficierea slujbei religioase pentru pomenirea eroilor.

Ancheta ordonată de noi, pentru soluționarea acestui regretabil incident, a făcut să reiasă nevoia de a se reaminti Înălților Prelați de toate riturile, că Biserica Ortodoxă este aceea la care trebuie să se officieze serviciul religios, indiferent de gradul pe care îl are preotul; iar programul oficial, odată stabilit, trebuie respectat de toate confesiunile“.

Cucernicii preoți se vor conforma celor de mai sus.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 24 Aprilie 1931.

† Grigorie
Episcop.

Nr. 2570/1931.

Comunicat.

Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor cu Nr. 43856/4509 din 17 Aprilie a. c. ne-a înaintat în copie următoarea adresă a Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale Nr. 18175/1931: „Copie după adresa Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale Nr. 18175/931, înreg. la Nr. 43856/1931, Către Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor.

Avem onoare a Vă ruga să binevoiți a aduce la cunoștința organelor de sub ordine, că sub nici un motiv Ministerul nu admite a se da autorizațiuni de a se construi cavouri în curțile și grădinile bisericilor și a cere după aceea autorizațiunea de înhumare. — Prin acest procedeu, prin care se încalcă art. 2 din Regulamentul pentru înmormântări, Ministerul este pus, de multe ori, în fața faptelor împlinite.

Diverși particulari, de cele mai multe ori locuitori, ori preoți ai satelor, își construiesc cavouri în curțile bisericilor, cu autorizația tacită a organelor administrative (Prefect, Primar, Pretor etc...) sau bisericesti și apoi cer autorizație de înhumare Ministerului. Ori acest lucru constituie un procedeu ilegal și contrar legii și Regulamentului pentru înmormântări. Pentru a se urma calea legală, Vă rugăm să binevoiți a dispune ca pe viitor, ori ce asemenea autorizație, să nu fie dată, până nu ni-se înaintează cererea cu schița de planul indicând situația locului și distanțel față de biserică și de cea mai apropiată locuință din sat, pentru a se obține din partea acestui Minister autorizația din punct de vedere sanitar și aceasta cu excepțiuni numai pentru persoanele care au slujit ani de-a rândul în folosul bisericii. De altfel, ori ce autorizație, care se va da fără respectarea regulamentului pentru înmormântări, va aduce dela sine o neaprobare a noastră, iar persoana care a acordat-o rămâne singură răspunzătoare“.

p. Ministru-ss. *Indescifrabil*. Șeful serv. ss. *Kessim*.

Ceeace aducem la cunoștință Oficiilor și corporațiilor parohiale, spre știre și strictă conformare.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 24 Aprilie 1931.

† Grigorie
Episcop.

Nr. 2663/1931.

Ordin Circular.

Având în vedere art. 18 al Statutului pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, referitor la conferințele preoțești, — pentru anul 1931, — fixăm tema: „Cum își poate asigura preotul colaborarea mirenilor?”

Fiecare preot va răspunde în scris la acest obiect.

Protopopul va examina răspunsul fiecărui preot în parte.

La conferință doi preoți vor citi răspunsurile lor, apoi se va debata asupra acestui obiect.

Rezultatul dezbaterilor se va lua în procesul verbal al conferinței, care se va înainta aici până la 1 Septembrie a. c.

Fiecare protopop va fixa termenul acestei conferințe preoțești când va afla de bine.

La tot cazul data conferinței o va publica Cucernicilor Preoți cel puțin cu 30 zile înainte.

Participarea la conferințe este obligatorie.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 24 Aprilie 1931.

† Grigorie
Episcop.

Parohii vacante.

Conform rezoluțiunii Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 1426/1931, pentru întregirea vacantului post de paroh din parohia de cl. III-a din Vizma, protopopiatul Ballințului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială constătătoare din 32 jug. cad. parte arător, parte fânaș și un intravilan de 1/2 jug. cad.

2. Stolele legale.

3. Birul legal.

4. Eventuală întregire dela Stat, pentru care comuna bisericească nu răspunde.

Reflectanții la acest post au să-și înainteze petițiile, instruite conform normelor în vigoare, comitetului parohial pe calea P. On. Of. protopopesc ort. rom. din comuna Ballinț, jud. Severin și să se prezinte în vre-o Duminică ori sâmbătoare în sf. biserică din Vizma spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântare, respective în oratorie.

Reflectanții sunt poștiți a se prezenta, înainte de a-și înainta cererea de concurs, înaintea Of. protopresbiterial spre a dovedi, că sunt îndreptățiți să reflecteze la această parohie, iar întrucât ar fi din altă dieceză, sunt poștiți, înainte de înaintarea concursului, a se prezenta la P. Sf. Sa Domnului Episcop din Arad spre a-l cere înalta încuviințare de a concura la acest post.

Dat în ședința consiliului parohial din Vizma, ținută la 1 Ianuarie 1931, în conștelegere cu Ioan Trifu protopresbiter tractual.

— □ —

2-3

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 6619/930, pentru îndeplinirea parohiei întâia vacantă din Macea, care este de clasa primă, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima publicare în organul „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială în extindere de 32 jug. cadastrale, cu drept de pășunat.

2. 1 și jumătate teren arabil ca bir parohial.

3. Stolele legale.

4. Întregirea dotației dela stat.

5. Locuință în natură cu grădină.

Preotul ales va trebui să catechizeze la școlăle din loc. Va suporta toate impozitele după venitul său preoțesc.

Parohia fiind de clasa primă, recurenții vor avea să prezinte dovezi despre pregătirea cerută pentru parohii de clasa primă și despre 8 clase de liceu și bacalureat.

Recurenții, cu prealabila știre a protopopului tractual, se vor prezenta în vre-o Duminică ori sâmbătoare în sf. biserică din Macea, pentru a-și arăta dexteritatea în rituale și oratorie. Cererile însoțite de adnexele necesare, adresate Consiliului parohial din Macea, se vor înainta în termen concursual Oficiului protopopesc din Arad.

Recurenții din altă dieceză vor alătura la cererea de concurs actul de învoire din partea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop diecezan din Arad.

Consiliul paroh. ort. rom. din Macea.

În înțelegere cu Tralan Vașlanu m. p. protopop.

□

— 3-3

Pentru îndeplinirea parohiei Paniova, devenită vacantă prin mutarea preotului Aron Popa la Mănăstur, protopopiatul Ballințului, Consiliul parohial în conformitate cu dispozițiunea Venerabilului Consiliului Eparhial Nr. 2367/1931 escrie concurs, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”. Parohia e de cl. III.

Venitele parohiei sunt:

1. Folosința unei sesuni parohiale în estenziune de 32 jug. pământ:

2. Stolele legale:

3. Întregirea dela Stat, pentru care parohie nu garantează.

4. Casa parohială cu două camere, bucătărie, cămară și un intravilan.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul parohial, va predica în dumineci și sâmbători, va catehiza la școala din loc fără altă remunerațiune.

Cererile de concurs, instruite cu documentele prescrise, adresate Consiliului parohial din Paniova, se vor înainta of. pp. din Ballinț, iar reflectanții se vor prezenta în sf. biserică în vre-o Duminică sau sâmbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, având autorizația protopopului tractual.

Reflectanții din altă dieceză se pot prezenta și vor putea concura numai cu consensul și binecuvântarea Prea Sfinției Sale Domnului Episcop.

Din ședința Consiliului parohial ort. rom. din Paniova, în înțelegere cu Ioan Trifu protopop.

— □ —

— 3-3